

Захарченко Катерина
бакалавр факультету романо-германської філології
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Азарова Інесса,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької філології
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

**ОСОБЛИВОСТІ ІНШОМОВНИХ СЛІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ,
ФРАНЦУЗЬКОЇ ТА ІНШИХ МОВ ПРИ ГЕРМАНІЗАЦІЇ**

Сучасний світ, що динамічно розвивається в умовах глобалізації, сприяє активному розширенню лінгвістичних меж. У цьому контексті запозичення відіграють ключову роль, адже вони не лише відображають культурний обмін, а й сприяють мовній інтеграції та взаємозбагаченню на міжнародному рівні.

Зацікавленість лінгвістів у вивченні запозичень, їхнього походження та етимології є цілком закономірною. Зокрема, такі науковці, як П. Карпенко та І. Вакулик досліджували поняття запозичення, аналізуючи його витoki з наукової точки зору та розглядали цей феномен у контексті масової комунікації, пов'язуючи його з соціальними змінами, зокрема політичними та економічними трансформаціями [1; 3].

Об'єктом дослідження є поняття «запозичення» в мовознавстві та його теоретичні засади.

Предметом дослідження виступає аналіз специфіки фонетичної адаптації запозичених слів із різних мов у німецькій мові.

Фонологічна адаптація — це процес пристосування звукової структури іншомовних слів до фонологічної системи мови-реципієнта. Вона забезпечує зрозумілість і відповідність вимогам фонетики приймаючої мови [2].

У німецькій мові іноземні звуки, які не мають безпосередніх аналогів, замінюються найближчими за звучанням. Наприклад, англійський звук /θ/ (як у *think*) замінюється на /s/ або /t/, що призводить до форм типу *Sinn* чи *Tink*. Також /w/ сприймається як /v/ (*window* → *Window*) [2; 4].

Німецька мова зазвичай не приймає складних консонантних груп, характерних для англійської. У процесі адаптації можливе спрощення структури слова, що особливо помітно у французькому або японському прикладі, однак і в німецькій трапляються подібні випадки [5].

Часто правопис іншомовного слова формує його фонетичну інтерпретацію. Так, слово *computer* у німецькій зазнає адаптації відповідно до німецького наголосу (/kəm'pju:tə/), а у французькій *week-end* перетворюється на [wikend], узгоджуючись із національними нормами [2].

Англiцизми спричиняють змiни у просодичнiй системi нiмецької мови: з'являються наголоси на пiзнiших складах (online, download), що суперечить традицiйному початковому наголосу в нiмецькiй. Адаптацiя вiдбувається як шляхом збереження оригiнального наголосу, так i через переорiєнтацiю на внутрiшнi зразки [4].

Багато iншомовних слiв у процесi адаптацiї зазнають суттєвих фонетичних змiн: beefsteak → bifteck у французькiй, cakes → Keks у нiмецькiй. Цi трансформацiї демонструють глибоку iнтеграцiю запозичень у систему мови-реципiєнта [2].

Фонологiчна адаптацiя сприяє не тiльки засвоєнню iншомовної лексики, а й поступовому збагаченню фонологiчної системи нiмецької мови. З'являються новi звуковi моделi, змiнюються фонотактичнi норми, що є природною вiдповiддю на мовний контакт [5].

При германiзацiї (адаптацiї запозичених слiв у германських мовах, зокрема в нiмецькiй, англiйськiй, нiдерландськiй) вiдбуваються характернi змiни у вимовi та графiчному оформленнi слiв. Нiмецька мова, наприклад, має низку особливостей, що впливають на фонетичну адаптацiю:

- довгi голоснi часто зберiгаються (Büro ← bureau [фр.]);
- змiна кiнцевих звукiв вiдповiдно до нiмецької орфоепiї (Chef ← chef [фр.], Journal ← journal [фр.]);

Вплив гортанної артикуляцiї, що характерна для германських мов, наприклад, заміна м'яких приголосних на бiльш твердi.

В англiйськiй германiзацiя запозичень проявляється у спрощеннi орфографiї та адаптацiї вимови пiд мiсцеву фонетику (garage [gə'ra:ʒ] у британськiй, але ['gæɪdʒ] в американськiй).

Таким чином, фонетична адаптацiя запозичень вiдбувається за рiзними механiзмами, залежно вiд фонологiчних особливостей мови-реципiєнта. Французькi, англiйськi та iншi запозичення проходять трансформацiї як у слов'янських, так i в германських мовах, пiдлаштовуючись пiд фонетичнi, морфологiчнi та графiчнi норми нових мовних систем.

Список використаної літератури

1. Вакулик І. (2004). Запозичення з класичних мов у науковій термінології сучасних європейських мов: автореферат. канд. філол. наук 10.02.15 - загальне мовознавство. Київ: КНУ ім. Тараса Шевченка. 20 с.
2. Гремалюк Т. В. (2021). Фонетико-морфологічні зміни запозиченої лексики та їх причини в німецькій мові. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика, 32(71), 116–120.
3. Карпенко Г. (2021). Запозичення як складова лексикографічного процесу. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія», Вип. 9, С. 70–73.
4. Паничок І. В. (2012). Причини інтенсивного запозичення англіцизмів в німецьку мову. Сумський державний університет.
5. Рабош Н. В. (2019). Адаптація як одна з передумов іншомовних запозичень. Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини, (45), 94–98.